

РЕЦЕНЗИЈА
НА РАКОПИСОТ СО „ТУРСКА КНИЖЕВНОСТ ЗА ДЕЦА”
ОД АВТОРОТ ДОЦ. Д-Р МАХМУТ ЧЕЛИК,
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ,
УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ” ВО ШТИП

Врз основа на одредбите од Статутот и Правилникот за единствените основи за остварување на издавачка дејност на Универзитет „Гоце Делчев” во Штип, како и Одлуката бр. 2402-129/8 од 108. редовна седница на Наставно-научниот совет на Филолошки факултет, одржана на 18.8.2014 година, избрана е Рецензентска комисија во состав:

- проф. д-р Јованка Денкова, Филолошки факултет при Универзитет „Гоце Делчев” – Штип.
- проф. д-р Севин Алил, Филолошки факултет при Универзитет „Св. Кирил и Методиј” – Скопје,

за изготвување на извештај - рецензија на приложениот ракопис за рецензирана електронска скрипта со наслов „ТУРСКА КНИЖЕВНОСТ ЗА ДЕЦА” од автор **доц. д-р Махмут Челик**, наменет за студентите на прв циклус студии на Филолошки факултет при Универзитет „Гоце Делчев” во Штип, Турски јазик и книжевност, наставна и преведувачка насока.

По прегледот на ракописот, Комисијата до Наставно-научниот совет на Филолошки факултет го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Општи податоци за ракописот: Ракописот со наслов „Турска книжевност за деца“ од авторот доц. д-р Махмут Челик, материјалот е компатибилен со Наставниот план и содржините за предметот Турската книжевност за деца 1 и 2, кој според студиската програма на Филолошки факултет при Универзитет „Гоце Делчев” во Штип се изучува како задолжителен предмет на наставната насока на прв циклус студии, Турски јазик и книжевност, во VII и VIII семестар, со фонд на часови 2+2+1 и се вреднува со 6 кредити.

Ракописот е наменет како основна литература во изучувањето на наставните содржини по предметот Турска книжевност за деца. Наставните содржини се презентирани јасно и концизно со соодветни примери кои овозможуваат полесно разбирање и усвојување на материјалот.

Податоци за обемот на ракописот: Ракописот е напишан на македонски јазик во А4 формат, фронт Times New Roman, големина на буквите кај насловите е 14, на содржините 12. Текстот содржи 167 страници и е подготвен според пропишаната Наставна програма и барањата кои се поставуваат пред студентите во рамките на овој предмет, а се однесуваат на подготовката на неговиот теоретски дел. Трудот содржи пет поглавја и библиографија составена од книги и статии релевантни за предметот.

Податоци за постоење на сличен или ист наслов: Ракописот претставува квалитетен труд кој ќе им помогне на идните студенти полесно да го совладаат материјалот. Ова скрипта - учебник се објавува првпат во нашата земја и заради тоа ракописот е значаен за студентите по турски јазик и книжевност.

Краток опис на содржината: При составувањето на ракописот, авторот имал за цел да вклучи содржини кои се од особена важност во едукацијата на идните наставници по турски јазик во основното и во средното образование. Ракописот ги содржи следните поглавја: 1. Детето, литературата и образованието, 2. Литературни жанрови за деца, 3. Претставници и дела од светската литература за деца, 4. Децата на турската заедница и турското народно творештво во Република Македонија, 5. Творештвото на турски писатели во Република Македонија и на крајот како 6 поглавје е даден огромен број на користена литература.

Првото поглавје ги елаборира теориските поставки во книжевноста за деца, како поблиско определување на поимот *книжевност за деца* и различните термилошки определби кои се користат за да се означи литературата наменета за деца и млади, која е составен дел од општата литературна уметност. Во ова воведно поглавје постои предговор каде што авторот го опишува целиот труд по кратки црти и во првото поглавје се осврнува кон поблиско одредување на чудното, чудесното и фантастичното во книжевноста за деца и млади, и нивната интерференција со реалистичното во книжевноста, како и за општите поими на литературата за деца.

Второто поглавје започнува со презентирање на фолклорните народни жанрови наменети за младите читатели (песни за деца, приказни за животни и басни, сказни, новели, анегдоти, епови, легенди и преданија, пословици и поговорки и гатанки).

Во третото поглавје е даден кус опис за развојот на детската книжевност во светот, направена е анализа во поглед на типот, во поглед на формата, во поглед на темата и во поглед на читателот. Воедно, тука се елаборира творештвото и на најголемите европски и светски претставници на книжевноста за деца меѓу кои Антоан Де Сент Егзипери, Марк Твен, Ја Фонтен во македонската литература за деца Видое Подгорец и кратките биографии на некои писатели за деца од Република Турција: Орхан Вели Каник, Мустафа Рухи Ширин, Ариф Нихат Асја и др. Значајно е да се спомене дека преку најрепрезентативните дела на гореспоменатите автори (*Пиноккио*, *Алиса во земјата на чудата*, *Малиот принц*, *Том Соер*, *Хајди*, *20.000 милји под морето* и *Времплов*) младиот читател се запознава со светот на фантазијата кој е близок на неговата детска природа и каде што детската личност има можност да ја развие својата имагинација.

Во четвртото и петтото поглавје се елаборираат најзначајните претставници од турската книжевност за деца во подрачјето на Македонија. Поголавјето започнува со децата на турската заедница и за турското народно творештво понатаму се прави критички осврт и интерпретација на текстовите врз турската литература за деца во Македонија. Се анализираат ставовите на некои писатели од Турција врз творештвото на книжевноста за деца во Македонија. Во овие поглавја се укажува на испреплетеноста на реалистичните и фантастичните елементи во современата турска литература за деца во Македонија. Се обрнува внимание на тоа дека кај писателите за деца колку што се по возрасни толку е поизразена карактеристиката за лажното, а во творештвото кај помладите е поизразена инспирацијата. Се анализира прашањето за мотивацијата за создавање раскази за деца кај првата повоена генерација турски писатели кај нас. Се разгледува и придонесот на периодичните публикации за деца на турски јазик во Македонија. Го потенцира и негувањето на духот на заедништвото кај децата. Потоа се разработува творештвото на првата генерација и некои автори и по новата генерација кои твореле за деца (Абдулхаким Хикмет Доган, Мустафа Карахасан, Неџати Зекерија, Фахри Каја, Шукру Рамо, Илхами Емин, Нусрет Дишо, Реџеп Мурат, Авни Енгуллу, Фахри Али, Сабит Јусуф идр). Посебно значајно е што во овие поглавја значајно место се посветува на книжевноста наменета не само за помладите читатели, туку и за адолесцентите, кои во посочената литература можат да пронајдат многу одговори на прашањата што ги измачуваат на таа возраст.

ЗАКЛУЧОК

Врз основа на изложеното може да се заклучи дека предложениот ракопис за интерна скрипта по предметот Турска книжевност за деца на концизен и едноставен начин ги обработува предметните содржини и е сосема во согласност со студиската програма и Наставниот план на Филолошкиот факултет и дека ќе биде особено важна за студентите од студиската група Турски јазик и книжевност за полесно совладување на наставните содржини по наведениот предмет.

Согласно со ова, на Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип со задоволство му го препорачуваме ракописот „Турска книжевност за деца“ од авторот доц. д-р Махмут Челик да го прифати за објавување како рецензирана електронска скрипта.

Рецензенти

Проф. д-р Јованка Денкова, с.р.

Проф. д-р Севин Алил, с.р.